

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/79/2015
Identifikačné číslo spisu:	6013201855
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6013201855.1

ROZSUDOK

X. súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Violy Takáčovej PhD., v právnej veci navrhovateľky: U.N., rod. P., nar. X. S. XXXX, bytom R. XXX, XXX XX R. - P., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, so sídlom Nám. Slobody 12, 810 05 Bratislava, Kancelária Žilina, so sídlom Národná 34, 011 00 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 8020/2013 zo dňa 18. októbra 2013, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/66/2013-93 zo dňa 17. decembra 2014, a o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/66/2013-36 zo dňa 16. júla 2014 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/66/2013-93 zo dňa 17. decembra 2014 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu č. 8020/2013 zo dňa 18. októbra 2013 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/66/2013-36 zo dňa 16. júla 2014 z r u š u j e a konanie o návrhu navrhovateľky na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov z a s t a v u j e .

Navrhovateľke náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom č. k. 27Sp/66/2013-93 zo dňa 17. decembra 2014 Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“) rozhodnutie odporcu č. 8020/2013 zo dňa 18.10.2013, ktorým odporca nepriznal navrhovateľke právo na poskytnutie právnej pomoci poukazom na § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005

Z. z. (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“). Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. a súčasne v intenciách ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších prepisov (ďalej len „správny poriadok“), citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 3 ods. 1, v § 6 ods. 1, písm. a/ až c/, ods. 2, v § 6a ods. 1, v § 4 ods. 1, písm. i/, ods. 2, v § 10 ods. 1, 5, 6, a v § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov.

Z administratívneho spisu odporcu krajský súd zistil, že navrhovateľka požiadala odporcu o poskytnutie právnej pomoci žiadosťou doručenou 30.09.2013, pričom vyplnila dotazník o jej rodinnej, príjmovej a majetkovej situácii. Odporcu požiadala o poskytnutie právnej pomoci vo veci „náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom“. Žiadateľka žiadala o poskytnutie právnej pomoci v dovolacom konaní proti rozhodnutiu súdu o zamietnutí návrhu na obnovu konania č. k. 2C/155/2002 vedenom na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 14C/9/2009. Na preukázanie príjmovej situácie žiadateľky si odporca zo spisu č. 6919/2013 vyhotovil fotokópie dokumentov príjmovej situácie žiadateľky a jej manžela E.N. ako spoločne posudzovanej osoby, a to Rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 06.12.2012, ktorým sa starobný dôchodok žiadateľke od 01.01.2013 zvýšil na sumu 298,10 Eur, kópiu Zmluvy o nájme pozemkov na poľnohospodárske účely medzi vlastníkom pozemku U. H. ako prenajímateľkou a užívateľom pozemku Poľnohospodárskym družstvom Predmier (nájomcom) z 28.11.2011, pričom celková čiastka ročného nájmu za prenajaté pozemky predstavuje 3,64 Eur; z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 06.12.2012 zistil, že starobný dôchodok manžela žiadateľky p. E.N. sa od 01.01.2013 zvýšil na sumu 492,10 Eur mesačne; z kópie Zmluvy o nájme pozemkov na poľnohospodárske účely uzatvorenej medzi vlastníkom pozemku E. H. ako prenajímateľom a užívateľom pozemku Poľnohospodárskym družstvom Predmier ako nájomcom zo dňa 01.08.2011 zistil, že celková čiastka ročného nájmu za prenajaté pozemky predstavuje 7,23 Eur.

Z predložených listinných dôkazov krajský súd zistil, že navrhovateľka je poberateľkou starobného dôchodku, ktorý jej bol naposledy zvýšený Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 06.12.2012 na sumu 298,10 Eur; manžel navrhovateľky ako spoločne posudzovaná osoba je poberateľom starobného dôchodku na základe Rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 06.12.2012, ktorý bol od 01.01.2013 zvýšený na sumu 492,10 Eur mesačne; z predložených Zmlúv o nájme pozemkov na poľnohospodárske účely, ktoré boli vyššie špecifikované vyplýva, že celkový príjem žiadateľky a jej manžela ako spoločne posudzovanej osoby z prenájmu poľnohospodárskej pôdy predstavuje 10,87 Eur ročne. Poukázal na to, že tieto skutočnosti neboli medzi účastníkmi konania sporné.

Krajský súd konštatoval, že záver odporcu o tom, že navrhovateľka nespĺňa jednu zo zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci zo strany odporcu - stav materiálnej núdze, je správny, pretože čistý započítateľný príjem žiadateľky a jej manžela ako spoločne posudzovanej osoby v posudzovanom rozhodnom období marec 2013 až september 2013 predstavoval starobný dôchodok navrhovateľky v sume 298,10 Eur mesačne a starobný dôchodok jej manžela v sume 492,10 Eur, t.j. celkový započítateľný príjem predstavoval sumu 790,20 Eur mesačne. Súčasne navrhovateľka a jej manžel ako spoločne posudzovaná osoba majú príjem z prenájmu poľnohospodárskej pôdy v celkovej sume 10,87 Eur ročne. Krajský súd mal za to, že, že započítateľný príjem navrhovateľky a jej manžela ako spoločne posudzovanej osoby presahuje výšku 1,4-násobku životného minima pre dve plnoleté fyzické osoby, t.j. sumu 470,79 Eur (do 30. júna 2013 sumu 462,45 Eur) ako aj 1,6-násobok životného minima pre dve plnoleté fyzické osoby, t.j. sumu 538,05 Eur (do 30. júna 2013 sumu 528,51 Eur) a to v mesiaci podania žiadosti (september 2013) a v šiestich predchádzajúcich mesiacoch, t.j. počas celého posudzovaného obdobia. Krajský súd poukázal na to, že podľa § 2 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime 1,4-násobok sumy životného minima pre dve plnoleté fyzické osoby predstavoval do 30.06.2013 sumu 462,45 Eur a k 30.09.2013 sumu 470,79 Eur a 1,6-násobok životného minima pre dve plnoleté fyzické osoby do 30.06.2013 predstavoval sumu 528,51 Eur a k 30.09.2013 sumu 538,05 Eur.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti sa podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. vyžaduje splnenie nasledovných podmienok: príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si nemôže využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu a hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy, okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch, obdobne pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou sa podľa § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. vyžaduje splnenie podmienky, že príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima, avšak nepresahuje súčasne 1,6-násobok uvedenej sumy a táto fyzická osoba si nemôže využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu a hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy, okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch. Konštatoval, že vyššie uvedené podmienky musia byť v jednotlivých prípadoch splnené súčasne (kumulatívne). Nesplnenie čo len jednej z týchto podmienok má preto za následok negatívne rozhodnutie o návrhu na poskytnutie právnej pomoci.

Podľa názoru krajského súdu pokiaľ teda správny orgán zistil, že navrhovateľka - žiadateľka, nespĺnila podmienku, že jej príjem (do ktorého sa započítava podľa § 4 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. príjem jej manžela ako spolu posudzovanej osoby) nepresahuje 1,4 resp. 1,6-násobok sumy životného minima, rozhodol v súlade so zákonom, ak navrhovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznal, keďže navrhovateľka nespĺnila jednu z troch podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktoré musia byť splnené súčasne, majú za to, že odporca nepostupoval v rozpore so zákonom, ak splnenie ďalších zákonom stanovených podmienok už neskúmal.

Krajský súd nepovažoval za dôvodné námietky navrhovateľky, ktorými namietala, že odporca sa nezaoberal tým, že navrhovateľka a jej manžel sú ťažko zdravotne postihnutí, čo zvyšuje ich životné náklady, ktorú skutočnosť zákon č. 327/2004 Z. z. nezohľadňuje, avšak tieto skutočnosti zohľadnili súdy v iných konaniach, keď navrhovateľke bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a boli jej v iných konaniach pridelení právni zástupcovia, vyslovil názor, že odporca nerozhodoval v rozpore s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi, ako aj s § 3 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“).

Krajský súd poukázal tiež na to, že s účinnosťou od 01.01.2012 došlo k zmene právnej úpravy, t. j. aj pravidiel pre ustanovovanie právneho zástupcu v súdnom konaní. Zatiaľ čo do 31.12.2011 rozhodoval o pridelení právneho zástupcu súd, od 01.01.2012 táto právomoc prešla na Centrum právnej pomoci (odporcu). Okrem zmeny subjektu rozhodujúceho o priznaní práva na poskytnutie právnej pomoci došlo aj k zmene podmienok, za ktorých sa právna pomoc priznáva a to v zákone č. 327/2004 Z. z. Kým Občiansky súdny poriadok nešpecifikoval, ako má súd posudzovať pomery žiadateľa o ustanovenie právneho zástupcu, zákon č. 327/2004 Z. z. vo svojich ustanoveniach (§ 6 ods. 1, § 6a ods. 2 a § 4 ods. 1 písm. i) presne tieto podmienky špecifikuje, pričom vymedzuje hornú hranicu príjmu žiadateľa (vrátane spoločne posudzovanej osoby), pre možnosť priznania nároku na bezplatnú právnu pomoc, resp. právnu pomoc s finančnou účasťou žiadateľa. Odporca ako správny orgán môže v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Odporcovi zákon č. 327/2004 Z. z. stavuje povinnosť, ktoré konkrétne skutočnosti má zisťovať za účelom posúdenia, či je žiadateľ osobou v materiálnej núdzi (tento pojem je v § 4 ods. 1 písm. i/ cit. zákona presne špecifikovaný) a zároveň ustanovuje odporcovi presné medze, resp. limity (§ 6, § 6a, § 7 cit. zákona). Krajský súd konštatoval, že na rozdiel od právnej úpravy stanovenej v § 138 O.s.p., podľa ktorého súd prihliada na pomery žiadateľa o oslobodenie od súdneho poplatku (majetkové, osobné, zdravotné a pod.), odporca zo zákona prihliada len na majetkové pomery žiadateľa t.j. na príjmy žiadateľa, resp. príjmy spolu posudzovanej osoby, nie však na prípadné zvýšené výdavky žiadateľa z dôvodu jeho zhoršeného zdravotného stavu, potrebe nákupu liekov, prípadne ku skutočnosti, že žiadateľ alebo spoločne posudzovaná osoba je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Zákonodarca v zákone č. 327/2004 Z. z. upravuje predmet a rozsah právnej pomoci, podmienky jej priznania vo vzťahu k žiadateľom a pôsobnosť správneho orgánu pri rozhodovaní o žiadosti na poskytnutie právnej pomoci. Citovaný zákon sa vzťahuje na sociálne odkázané fyzické osoby, ktoré sa za splnenia podmienok

stanovených zákonom nachádzajú v takej sociálnej, finančnej a majetkovej situácii, ktorá im neumožňuje zabezpečenie právnej pomoci. Pokiaľ odporca v konaní o žiadosti navrhovateľky zistil, že príjmy žiadateľky a s ňou spoločne posudzovanej osoby (manžela) presahujú hranicu príjmu ustanovenú v § 6, ako aj § 6a zákona č. 327/2004 Z. z. (t.j. 1,4-násobok, resp. 1,6-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom) postupoval v súlade so zákonom, keď rozhodol o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci navrhovateľke z dôvodu, že táto nespĺnila požiadavku materiálnej núdze ako jedného z predpokladov pre poskytnutie právnej pomoci podľa cit. zákona.

Krajský súd vo vzťahu k námietke navrhovateľky, že postup odporcu bol v rozpore s Ústavou, poukazom na čl. 13 ods. 2, 3 a 4 Ústavy, v ktorých sú upravené možnosti obmedzenia základných práv a slobôd tak, že podľa čl. 13 ods. 2 Ústavy medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom, pričom zákonné obmedzenia musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky (čl. 13 ods. 3 Ústavy) a podľa ods. 4 cit. čl. 13 Ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel, konštatoval, že úmyslom zákonodarcu bolo v tomto prípade zabezpečiť reálny prístup k Ústavou SR deklarovaným právam fyzických osôb a harmonizovať právo SR s právom EÚ všetkým fyzickým osobám, ktoré sa ocitli v materiálnej núdzi a to bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode. Cieľom právnej úpravy poskytovania právnej pomoci zákon č. 327/2004 Z. z. bolo o. i. určenie medzí pre posudzovanie pomerov žiadateľov o bezplatnú právnu pomoc, resp. právnu pomoc s finančnou účasťou žiadateľa, pričom v zákone bola ustanovená horná hranica príjmu pre priznanie nároku na túto bezplatnú právnu pomoc, resp. právnu pomoc s finančnou účasťou žiadateľa. Zákonodarca teda cit. zákonom ustanovil kritériá, podľa ktorých sa posudzuje oprávnenosť žiadateľov o právnu pomoc tak, aby zabezpečil uplatnenie práva na súde prostredníctvom priznania nároku na poskytovanie právnej pomoci v obmedzených prípadoch a to osobám v materiálnej núdzi, t.j. nie všetkým osobám. Krajský súd námietku navrhovateľky o nezákonnosti postupu odporcu považoval za nedôvodnú.

Krajský súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku navrhovateľky, ktorou namietala, že odporca nepostupoval v súlade s § 3 ods. 5 Správneho poriadku. Konštatoval, že odporca v rámci skúmania podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc zisťoval príjmovú situáciu navrhovateľky a jej manžela ako spoločne posudzovanej osoby a dospel k záveru, že navrhovateľka sa nenachádza v stave hmotnej núdze, pretože jej príjem a príjem spoločne posudzovanej osoby v rozhodnom období prevyšuje výšku 1,4 resp. 1,6-násobku životného minima. Uvedená skutočnosť nebola napokon medzi účastníkmi konania sporná. Krajský súd mal za to, že odporca zistil skutkový stav veci spoľahlivo a dostatočne na to, aby takéto zistenie skutkového stavu odôvodňovalo záver, že u žiadateľky nebola splnená jedna z podmienok stanovených zákonom na priznanie právnej pomoci a pokiaľ odporca navrhovateľke nárok nepriznal, takýto záver je výsledkom správneho právneho posúdenia na základe dostatočne a spoľahlivo zisteného skutkového stavu. K tvrdeniu navrhovateľky, že odporca postupoval v rozpore so Správnym poriadkom, podľa ktorého správne orgány dbajú na to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných veciach alebo podobných prípadoch rozhodovali rovnako, súd uviedol, že aj s poukazom na už vyššie uvedené skutočnosti, že zákonné podmienky stanovené v O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2011 na ustanovovanie advokátov a rozhodovanie o oslobodení od súdnych poplatkov podľa § 138 O.s.p. súdmi boli odlišné od zákonných podmienok, ktoré pre posudzovanie a rozhodovanie o žiadostiach o poskytnutie právnej pomoci ustanovuje zákon č. 327/2004 Z. z. pre odporcu. Pokiaľ navrhovateľka poukazovala na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (napr. 3Sžo/9/2013, 3Sžo/40/2014), ktorými boli obdobné rozhodnutia odporcu vo veci nepriznania nároku na právnu pomoc navrhovateľke zrušené, krajský súd poukázal na to, že iné senáty Najvyššieho súdu SR (napr. 5Sžo/17/2013, 6Sžo/54/2012) zaujali iný právny názor a rozhodnutia odporcu v obdobných prípadoch potvrdili.

Krajský súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. Navrhovateľke - odvolateľke náhradu trov konania nepriznal, pretože nebola v konaní úspešná, a preto jej nevzniklo právo na ich náhradu.

Krajský súd záverom uviedol, že o žiadosti navrhovateľky na oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodol samostatným uznesením č. k. 27Sp/66/2013-36 zo dňa 16.07.2014 tak, že navrhovateľke

oslobodenie od súdneho poplatku nepriznal. Navrhovateľka proti predmetnému rozhodnutiu podala odvolanie, preto súd v tomto rozhodnutí nerozhodol o povinnosti navrhovateľky zaplatiť súdny poplatok za podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu, hoci v konaní nebola úspešná. (V takomto prípade sa neúspešný účastník konania stáva poplatníkom podľa § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). O prípadnej poplatkovej povinnosti bude rozhodnuté s prihliadnutím na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR o podanom odvolaní.

II.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka odvolanie v lehote stanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 250l ods. 2 O.s.p.). Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie. Zároveň si uplatnila trovy konania.

V dôvodoch odvolania navrhovateľka namietala, že krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol v rozpore s ustanoveniami čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 13 ods. 1, písm. a/, ods. 2, ods. 3, čl. 16, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 39 ods. 1, ods. 2, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2, Ústavy SR, čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 ods. 2, čl. 13, čl. 14, čl. 17, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 1, ods. 2, Protokolu č. 12 k Dohovoru, čl. 2 ods. 1 ods. 2, čl. 7, čl. 8, čl. 30, Všeobecnej deklarácie ľudských práv OSN a medzinárodnej zmluvy OSN o zákaze diskriminácie ľudí so zdravotným postihnutím.

Výtýkala krajskému súdu, že svojím rozhodnutím porušil jej práva zaručené vyššie uvedenými ustanoveniami Ústavy SR a medzinárodných zmlúv EU a OSN, keď ju považoval za zdravú a uplatnil na ňu ustanovenia zákona č. 327/2005 Z. z., hoci spolu s manželom sú obaja ťažko zdravotne postihnutí a majú oproti zdravým občanom omnoho vyššie náklady, čím ju diskriminoval. Poukázala na to, že v iných konaniach za tých istých podmienok bola od súdnych poplatkov oslobodená a boli jej ustanovení aj bezplatní právni zástupcovia, ako to vyplýva aj z rozsudkov Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sžo 9/2013 zo dňa 16.05.2013, sp. zn. 3 Sžo 40/2014 zo dňa 01.07.2014 a Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 28 Sp 61/2013-23 zo dňa 28.01.2014. Tvrdila, že protiústavnosť rozhodnutí súdu potvrdzujú aj ďalšie rozhodnutia a Nálezy, Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a ESPLP, podľa ktorých:

a/ - Rozhodnutie o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov musí zodpovedať tomu, aby účastníkovi nebolo len pre jeho majetkové a sociálne pomery znemožnené uplatňovať, alebo brániť svoje právo. Pomermi účastníka sú najmä pomery majetkové, tak aj rodinné, sociálne a zdravotné, ktoré nie sú len dočasnej, alebo prechodnej povahy a odôvodňujú záver, že poplatník nemôže splniť poplatkovú povinnosť, alebo že jej splnenie súd nemôže od neho spravodlivo žiadať. (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Sžo/219/2010 zo dňa 26.10.2010).

b/- Konanie a rozhodovanie súdov a iných orgánov SR, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a pritom dbajú na to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných veciach alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely, ako i v rozpore s rozhodnutiami najvyššieho súdu SR, nálezmi Ústavného súdu SR, ktorý vyslovil, že - k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, kde platí zásada, podľa ktorej ten, kto konal, resp. postupoval na základe dôvery v platný a účinný predpis, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný spätným pôsobením právneho predpisu, alebo jeho ustanovenia, ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99).

c/- Ak všeobecný súd rozhodol v zásade v identických veciach na základe analogických skutkových zistení s diametrálne odlišným výsledkom a svoj názorový posun primeraným spôsobom neodôvodnil, je jeho rozhodnutie v rozpore s ústavou chráneným princípom právnej istoty a porušuje právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru - z hľadiska priameho dodržiavania Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, by bol ťažko obhájitelný platný právny stav v Slovenskej republike, keď v časovo predchádzajúcom období tá istá sociálna situácia, tých istých osôb bola vyhodnotená viacerými súdmi, vrátane ústavného súdu ako odôvodňujúca

priznanie práva na oslobodenie od súdnych poplatkov a práva na poskytnutie právnej pomoci a následne Centrum a súd, vychádzajúc z dikcie neskoršieho zákona zamietne nárok na oslobodenie a poskytnutie právnej pomoci. Odmietavé rozhodnutia musia byť posúdené a odôvodnené i z hľadiska súladnosti s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Ústavou SR, ktoré majú aplikačnú prednosť pred dikciou zákona - (napr. ÚS SR, I. ÚS 37/95, I. ÚS 26/94, I. ÚS 118/2010, III. ÚS 551/2012-32, I. ÚS 564/2012, rozsudok NS SR 3Sžo 9/2013 zo dňa 16.5.2013).

d/- Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná. (m.m. PL. ÚS 21/00, PL. 6/04, III. ÚS 328/05).

III.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení navrhoval napadnutý rozsudok krajského súdu z jeho vecne a právne správnych dôvodov potvrdiť. K odvolaniu navrhovateľky uviedol, že sa plne stotožňuje s vysloveným právnym názorom krajského súdu a s odvolacími dôvodmi nesúhlasí.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania navrhovateľky (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím navrhovateľke nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci, potvrdil.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v oprávnom prostriedku navrhovateľky a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým podľa ust. § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. navrhovateľke nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, zistil, že medzi účastníkmi konania v preskúmvanej veci skutkový dej nie je sporný, avšak medzi účastníkmi ostalo predovšetkým sporné posúdenie skutkových zistení týkajúcich sa nepriznania nároku na poskytnutie právnej pomoci z pohľadu aplikácie ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z., keď navrhovateľka tvrdila, že pokiaľ odporca pri posudzovaní nároku na poskytnutie právnej pomoci vychádzal len z právnej úpravy vo vzťahu k jej hmotnej núdze a neprihliadol na jej ťažké zdravotné postihnutie, postupoval vo veci diskriminačne s poukazom na Ústavu Slovenskej republiky, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a medzinárodné predpisy EÚ a OSN.

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vzhľadom k uvedenému je teda povinnosťou štátneho orgánu aplikujúceho právo ho interpretovať ústavne konformným spôsobom, vychádzajúc z účelu a cieľa zákonodarcom sledovaného v zákonnej úprave, pričom orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

Odvolací súd v danej veci zistil, že spor o zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu medzi účastníkmi konania v preskúmvacom konaní spočíva práve v ústavnej konformnosti výkladu právnej úpravy upravujúcej nárok žiadateľa na poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z., a preto zameral pozornosť k správnosti postupu a rozhodovania žalovaného správneho orgánu, keď odporca v danom prípade ustálil svoj právny záver o nepriznaní bezplatnej právnej pomoci navrhovateľke z dôvodu, že nespĺňa podmienku hmotnej núdze, na základe aplikácii § 6 ods. 1, písm. a/, ods. 2 v spojení s § 6a ods. 1 a s § 4 ods. 1, písm. i/ ods. 2 uvedeného zákona.

Účelom zákona č. 327/2005 Z. z. je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v azylových veciach alebo v konaní o administratívnom vyhostení podľa osobitného predpisu a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov (§ 1).

Zákon č. 327/2005 Z. z. ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci (§ 2).

Podľa § 6 ods. 1 písm. a/, ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom (§ 2 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2004 Z. z.) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom.

Podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a/ a b/ musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

Podľa § 6b ods. 1, 2 zákona č. 327/2005 Z. z. ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci, môže centrum v prípadoch podľa § 6a ods. 1 poskytnúť právnu pomoc aj bez úhrady finančnej účasti.

Ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

Podľa § 10 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 327/2005 Z. z. konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „konanie“) sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosti uvedené v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na tlačive. Doklady preukazujúce, že sa žiadateľ

nachádza v stave materiálnej núdze, nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt a rodné číslo. Na výzvu centra žiadateľ doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní; centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktorými disponujú štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať súčinnosť podľa tohto zákona.

Účastníkom konania je žiadateľ.

Žiadosť sa podáva v kancelárii centra príslušnej podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu žiadateľa.

Žiadateľ je povinný uviesť v žiadosti a pri predbežnej konzultácii úplné a pravdivé údaje.

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní – správny poriadok, v znení neskorších predpisov).

Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely (§ 3 ods. 1, 5 správneho poriadku).

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Odvolací súd vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci a s citovanej právnej úpravy zákona dospel k záveru, že žalovaný správny orgán v danom prípade nepostupoval náležite v súlade so zákonom č. 327/2005 Z. z., a teda ani v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, vo veci si v dôsledku tohto nezadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v konaní nepostupoval dostatočne v súčinnosti s navrhovateľkou a v odôvodnení rozhodnutia sa nedostatočne vysporiadal s otázkami navrhovateľky nastolenými v jej žiadosti, z ktorých dôvodov rozhodnutie žalovaného správneho orgánu je treba považovať za predčasné a teda nesúladne so zákonom, a preto súd prvého stupňa rozhodol vo veci v rozpore so zákonom, keď v danom prípade rozhodnutie odporcu napadnuté opravným prostriedkom navrhovateľky podľa § 250q ods.2 O.s.p. potvrdil.

Vychádzajúc z účelu a zmyslu zákona č. 327/2005 Z. z., ktorým zákonodarca sledoval vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, centrum právnej pomoci, do právomoci ktorého zákonodarca zveril právomoc rozhodovať o žiadosti žiadateľov na poskytnutie právnej pomoci, je povinné si zaobstaráť relevantné podklady pre vydanie rozhodnutia, postupom v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s § 32 ods. 1 správneho poriadku, zistiť skutočný stav v prejednávanej veci tak, aby v súlade s čl. 1 ústavy bola zistená materiálna pravda, na základe ktorej by mohol spravodlivo a v súlade so zákonom rozhodnúť o tom, či vzhľadom na všetky skutkové okolnosti daného prípadu žiadateľ spĺňa zákonné podmienky pre priznanie (resp. nepriznanie) právnej pomoci na ochranu jeho práv. Tejto svojej povinnosti sa centrum nemôže zbaviť. Z uvedených dôvodov odvolací súd nemohol súhlasiť s argumentáciou odporcu uvedenou v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že navrhovateľka ako žiadateľka nespĺňa podmienku materiálnej núdze poukazom na znenie právnej úpravy ustanovenej v § 6 ods. 1, 2, v spojení s § 6a ods. 1 a s § 4 ods. 1 písm. i/, ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., ktorú právnú úpravu zákona citoval, bez skúmania a posudzovania ďalších podmienok na základe právnej úpravy

ustanovenej v právnej norme § 6b uvedeného zákona. Odvolací súd k uvedenému konštatuje, že právna pomoc v hmotnej núdzi poskytovaná v režime § 6b zákona o bezplatnej právnej pomoci je „možnosťou“ a je na posúdení odporcu, či sú také skutočnosti predpokladané zákonom v prípade žiadosti žiadateľa naplnené, čo však neznamená, že odporca nemá povinnosť tieto skutočnosti skúmať a prihliadnuť na celkovú situáciu žiadateľa.

Odvolací súd dáva do pozornosti odporcu, že súd v rámci súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Úlohou súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdnym prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namietala nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach a súčasne rozsahom určený predmetom konania a rozhodovania správnym orgánom a dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Vychádzajúc z uvedeného je teda povinnosťou súdu v procese súdneho prieskumu rozhodnutia správneho orgánu napadnutého opravným prostriedkom (žalobou) preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, teda či správny orgán konal a rozhodoval v súlade so zákonom, či si pre svoje rozhodnutie zadovážil dostatok skutkových podkladov, či zistil skutočný stav veci a či zo skutkových zistení vyvodil správny právny záver, ako i či pri použití správnej úvahy nevybočil z medzi a hľadísk daných zákonom, s prihliadnutím na to, či správny orgán pri ustálení právneho záveru aj na základe správnej úvahy vychádzal zo skutkových podkladov preukazujúcich v prejednávanom prípade materiálnu pravdu a svoju správnu úvahu aj náležite odôvodnil v odôvodnení rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade bolo potrebné, aby odporca zohľadnil celkovú sociálnu situáciu navrhovateľky aj z pohľadu právnej úpravy zákonodarcom ustanovenej v § 6b zákona č. 327/2005 Z. z. Nie je možné považovať vzhľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu za dostatočné a teda ani za súladné so zákonom, keď odporca bližšie neskúmal celkové majetkové pomery žiadateľky z dôvodu, že jej príjem a jej manžela presahuje ustanovenú hornú hranicu materiálnej núdze, a teda žiadateľka nespĺňa s ohľadom na svoj príjem jednu z podmienok na poskytnutie právnej pomoci - nenachádza sa v stave materiálnej núdze, pretože navrhovateľka a jej manžel sú osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Odvolací súd konštatuje, že právny rámec rozhodovacej činnosti odporcu nie je tvorený iba zákonnou úpravou, ale aj Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejnené v zbierke zákonov ako oznámenie č. 209/1992 Zb.), ktoré ako pramene práva tvoria základný rámec rozhodovacej činnosti odporcu vo veciach poskytovania právnej pomoci a zabezpečenia prístupu k súdom osobám, ktorým to materiálne podmienky neumožňujú. Zdôrazňuje potrebu uplatnenia konformného výkladu zákona s ústavou a s medzinárodnými zmluvami pri aplikácii relevantnej právnej

úpravy. V danej súvislosti odvolací súd dáva opätovne do pozornosti odporcu, že zákonodarca v zákone o právnej pomoci upravuje predmet a rozsah právnej pomoci, ako aj podmienky jej priznania vo vzťahu k žiadateľom a pôsobnosť a úlohy orgánov verejnej správy pri rozhodovaní o žiadosti na poskytnutie právnej pomoci. Zákon sa vzťahuje nielen na ochranu zdravých fyzických osôb nachádzajúcich sa v materiálnej núdzi, ale z obsahu jeho právnej úpravy jednoznačne vyplýva, že sa vzťahuje na sociálne odkázané fyzické osoby, ktoré za splnenia zákonom ustanovených podmienok sa nachádzajú v takej sociálnej, finančnej a majetkovej situácii, ktorá im neumožňuje zabezpečenie právnej pomoci na ochranu ich práv a právom chránených záujmov, teda aj osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Cieľom zákonodarcu je zabezpečiť reálny prístup k Ústavou Slovenskej republiky deklarovaným právam fyzických osôb a harmonizovať právo Slovenskej republiky s právom Európskeho spoločenstva všetkým fyzickými osobám, ktoré sa ocitli v materiálnej núdzi bez rozdielu, teda bez diskriminácie, založenej na akomkoľvek dôvode. Zákonodarca súčasne tak ustanovuje aj kritériá, podľa ktorých sa posudzuje oprávnenosť žiadateľov o právnu pomoc, aby sa predišlo jej zneužívaniu neoprávnenými osobami a kladie základy inštitucionálneho zabezpečenia posudzovania žiadostí a samotného poskytovania právnej pomoci.

Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu a právnych záverov uvedených vyššie odvolací súd dospel k záveru, že vzhľadom k tomu, že odporca v danom prípade nepostupoval v naznačenom smere, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Pokiaľ navrhovateľka však v odvolaní poukazovala na iné rozhodnutia súdov, odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že súd v procese súdneho prieskumu je viazaný konkrétnymi okolnosťami prípadu posudzovanej veci a súdny prieskum môže vykonať výlučne v rozsahu námietok navrhovateľa uvedených v opravnom prostriedku, pričom je súčasne viazaný rozsahom predmetu rozhodnutia správneho orgánu ako individuálneho správneho aktu.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3, veta prvá O.s.p. zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu podľa § 250j ods. 2, písm. a/, c/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 27Sp/66/2013-36 zo dňa 16. júla 2014 nepriznal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodov, že v zmysle § 138 O.s.p. nespĺnila jednu zo základných podmienok na priznanie práva na oslobodenie od súdnych poplatkov, a to že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu.

Proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu sa odvolala navrhovateľka. Žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu vyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a dospel k záveru, že je potrebné ho zrušiť a konanie vo veci návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov zastaviť.

Podľa § 2 ods. 4 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy navrhovateľka v dôsledku tohto rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorým napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/66/2013-93 zo dňa 17. decembra 2014 na základe jej odvolania zmenil tak, že rozhodnutie odporcu č. 8020/2013 zo dňa 18.10.2013, napadnuté jej opravným prostriedkom, zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie, bola v konaní úspešná, a preto jej nevznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok. Z

uvedených dôvodov konanie o návrhu navrhovateľky na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov stratilo právne opodstatnenie a pokiaľ krajský súd napadnutým uznesením navrhovateľke nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, bolo potrebné ho podľa § 221 ods. 1, písm. h/ v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. zrušiť a konanie o tomto návrhu zastaviť.

O náhrade trov konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že v konaní úspešnej navrhovateľke náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože ich výšku v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1, 2 O.s.p. nevyčísľila. Odvolací súd jej nemohol priznať náhradu trov konania uvedené v jej odvolaní, pretože v zmysle jej tvrdenia tieto trovy vznikli jej manželovi, ktorý však nebol účastníkom predmetného preskúmavacieho súdneho konania.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1 .mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.